

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

ד.

עין משפט
גור מצוה

יח א מ"י פ"א מהלכות
מגילה הלכה א סמג
עש"ד טושי"ע א"ח סי'
מרכש סעף א:
יב ב מ"י שם הלכה יג
נ"טו א"ח סמג
מרכש:
כ א מ"י פ"ג מהלכות
מגילה הלכה ח:
כא ד מ"י פ"א מהלכות
מגילה הלכה ג' סמג
שם טושי"ע א"ח סי' מרכש
סעף א:

רבינו הנאל

לוד ואונו גיא החרשים,
מוקפת חומה וכו'.
כלומר דייקן מרחיב
ויבן אסא את כל הערים
הבצורות אשר ביהודה,
וכי כל הערים אסא בנאם
והלא בנייתן היו, אלא
שפצינהו, כך יש לומר
אלפעל שפצינהו. מרכש
המוקפת חומה מימות
יהושע בן נון מקורות
ומשלוחין לזרעין מוכן,
ואמר ר' יהושע בן
לוי נשים חייבות לשתוב
מקרא מגילה, שאף הן
היו באותו הגם, כלומר
שגם הן היו בכלל
הלשבות לחרוג ולבאר.
פורים שחל להיות בשבת.
פירוש אם חל המשה
עשר להיות בשבת שהוא
פורים לבני כרכין, שואלין
ודורשין בניענינו של
מהו התימא נגזרו
משום דרבה דאמר הכל
חייבין במקרא מגילה ואין
הכל בקאיין בה, ויורה
שמה טילנה [בדור] מי
שאני בקי וילך אצל
מי שבקי ויעבירה ארבע
אמות ברשות הרבים, אק
משמע לך, וחיוב אדם
לקרות את המגילה בלילה
ולשוב לקראתה ביום
הבוקר. [פסקא] הכפרים
מקדימין לזרעין הבנייה.

לוד ואונו גיא החרשים. הקשה ה"ר אלמלי אמאי לאטריך ליה
לכדי יהושע לאשמועינן לאונו מוקפת מימות יהושע והא
משנה שלימה היא צפרק בתרא דערבין (דף נב). ויש לומר לאגב
לאטריך לאשמועינן לוד וגיא החרשים תנא אונו בהדייהו:

הא אלפעל בננהו. קשה אמאי לא
פרקי צפרק בתרא דערבין כי
האי גוונא ו"ל דהמס לא תנן אלא
אונו והיה יודע דמאי לשנויי מרי אונו
הוה אלז הכא דהוה ג' בשלשמן לא
שייך למימר שהן כפולות:

נשים חייבות במקרא מגילה.
מכאן משמע שגם הנשים
מוציאות את אחרים ידי חובתן ממצל
קאמר לשמוע מקרא מגילה והכי נמי
משמע דערבין (דף נב: וס) דקאמר
הכל כשרים לקרא את המגילה ומסיק
הכל כשרים לאתויי מאי ומשני לאתויי
נשים משמע להוויא אפילו אנשים
וקשה דהא צנוטפתא * מני דהיא
דטומטוס אין מוציא לא את מינו ולא
שאין מינו ומאדורוגינא מוציא את
מינו ואין מוציא את שאין מינו ופשיטא
ללא עדיפא אשה מאדורוגינא וכן
* פסקו ר"ה' דאשה מוציאה מינה
אבל לא אנשים ו"ל דסלקא דעתך
ללא יועיל קריאתן אפילו להוציא
הנשים קמ"ל דמייצין * להכל מייצין
בשמיעה עבדים נשים וקטנים:

שאף זה היו באותו הגם. פירש
רש"י ששאר עניני ההס
על ידן צפורים של ידי אסתר
בחנוכה על ידי יהודית צפסח שזכות
דקניות צנאותו דהוה נגאלו * וקשה
דלשון שאף זה משמע שהן טפלות
ולפירושו היה לו לומר שהן לכן נראה
לי שאף הן היו משמע שהן צנוטות
ולחרוג וכן צפסח להשגיח
לפרעה בצמרים וכן בחנוכה הגזירה
היתה מאלד עליהן. גזי מצא יש
מקשה למה לי היקשא * דכל שיטנו
בזל תחל חמץ ישנו צקוס אכול מצא
חיפוק ליה מנעט שאף זה צנאות
הגם ו"ל דמשום הן טעמא לא
מחייבא אלא מדרבנן אי לאו מהיקשא
ודרבו יוסף איש ירושלים מירך

לוד ואונו גיא החרשים מוקפות חומה מימות
יהושע בן נון והני יהושע בננהי והא
אלפעל בננהי דכתיב [ו] בני אלפעל עבר
ומשמע וישמר הוא בנה את אונו ואת לוד
ובנותיה ולשמעך * אסא בננהי דכתיב * יובן
* (אסא את ערי הבצורות אשר ליהודה) אמר
ר' אלעזר הני מוקפות חומה מימות יהושע
בן נון הוה חרוב בימי פילגש בגבעה ואתא
אלפעל בננהי הדור אינפול אתא אסא
שפצינהו דיקא נמי דכתיב * ויאמר ליהודה
בנה את הערים האלה מכלל דערים הוה
מעיקרא ש"מ * ואריב"ל * אנשים חייבות במקרא
מגילה * שאף הן היו באותו הגם ואמר רבי
יהושע בן לוי * פורים שחל להיות בשבת
שואלין ודורשין בענינו של יום מאי אריא
פורים אפילו * מ נמי דתניא * במשה תיקן
להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת
בעצרת והלכות חג בחג פורים איצטריכא
ליה מהו דתימא נגזרו משום דרבה קמ"ל
* ואריב"ל * דייב אדם לקרות את המגילה
בלילה ולשנותה ביום שנאמר * אלהי אקרא
יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי סבור
מינה למקרייה בליליא ולמיתנא מתניתין
דידה ביממא אמר להו רבי ירמיה לדידי
מיפרשא לי מיניה דרבי חייא בר אבא כגון
דאמרי אנשי אעבור פרשתא דא ואתנייה
איתמר נמי אמר רבי חלבו אמר עולא ביראה
* חייב אדם לקרות את המגילה בלילה
ולשנותה ביום שנאמר * למען זומרך כבוד
ולא ידום ה' אלהי לעולם אודך: אלא שהכפרים
מקדימין ליום הכניסה: א"ר הנינא חכמים
הקילו על הכפרים להיות מקדימין ליום הכניסה
* כדי שישפיקו מים ומזון לאחיהם שבכרכין
לבימרא

וז' וחסנה אותה פעם שניה: **ביראה.** דמן צירי: **זומרך כבוד.**
זיום ולא ידום צלילה. והאי קרא צנומור ארומומך ה' כי ליתמי
דרשין בפקיהא * צנרדו והסן ארומומך וקריאת מגילה
שכן הוא שפטרסמין את הגם והכל מקלסין להקדוש צרוך הוה:
למימרא

בצביל לעבור שרי אבל נראה שאין לאומרו מטעם אחר משום דלמרו חכמים (פסחים ק"ז): דכל דצר דהו צלבהא תקנו צלבהא וצדצר
דזדולה איה משום הכי תקנו צה על הנסים דהו לעשצר וצביל י"ד לאחר תפלת מעריב אומר קדיש שלם ואחר כך קורא את המגילה
ומצרך לפניה ג' צרכות אחריה צרכה אחת על האל המושיע השלים עומד לפני המיזה ואומר ואתה קדוש ואין מתחילין וצא לציון לפי
שאין גאולה צלילה ואם מוציא שבת הוא יאמר ויהי נועם קודם וצרכה לקרות פושט את כולה קודם כלארת אבל לא גולל וקורא כמו
ס"ת וצבשר מתפלל שמונה עשרה צרכות ואומר על הנסים צדולה ואין אומר כשם לפי שכל הצרכה אינה אלא לעשצר וא"כ אין לומר
צה דצר שלהצא ואחר כך אומר קדיש עד דלמימן ואוחו ס"ת וקורא שלשה גברי פרשת וצא עמלק א"ע"פ שאין צה אלא ט' פסוקים ואין
מחזיר הספר מורה למקומו אלא יושב ואוחו צדידו עד שקורא את המגילה ומצרך עליה כאשר עשה צלילה כדפירש בפנים ואחר כך אומר
תהלה וצא לציון ואין אומרים למנצח משום דכתיב ציה זרה וצרה צפורים לא מוכרינן וכן אין נופלים על פניהם צ"ד וצט"ו משום דכתיב
ימי משתה ושמתה ואומר [ו] למנצח (כ) למנצח על אילת השחר * * משום דכתיב ציה מפלה לעובדי כוכבים וכן צליל ארבעה עשר ואומר פטוס
הקטורה וכל הקדר כמו צחול: **פורים** שחל להיות בשבת. דווקא בשבת לפי שאין קורין המגילה משום גזירה דרבה אבל צחול א"ש
שחרי קורין המגילה וטפי איכא פרומוני ניסא: **מאי איריא פורים** אפי"ו י"ג נמי. נראה לי דה"פ מאי איריא פורים דאין דורשין צו
מקודם לכן שלשים יום דמשום הכי לידרוש צו זיום אפילו צ"ט דרשנין שלשים יום לפניו ואפילו הכי דורשין צו זיום כדמתיא (לקמן נב).
ידבר משה את מועדי ה' וכו': **חייב אדם לקרות את המגילה בלילה** וישנותה ביום. אומר ר"י דאף על גב דמצרך זמן צלילה חזר
ומצרך אותו זיום דעיקר פרומוני ניסא הוא בקריאה דימנא וקרא נמי משמע כן דכתיב ולילה ולא דומיה לי כלומר אף על גב שקורא
זיום חייב לקרות צלילה והעיקר הוא ציממא כיון שהזכירו הכתוב תחילה וגם עיקר הסעודה ציממא הוא כדאמר לקמן (דף ט:): דאם
ביום צלילה לא ילא י"ח והכי נמי משמע מדכתיב וצרכים ועשעים ואתקפו וצירה לעשייה מה עיקר עשייה ציממא אף וצירה כן:
וישערינה

(א) וצ"ל ערי מנורה
ציריה. (ב) וערבין ג'.
(ג) נצטב כג. פסחים ק"ז.
(ד) לקמן נב. (ה) לקמן כג.
(ו) לקמן כג. (ז) ועל צ. לקמן
ט. ע. (ח) א"ח ט. ודף נב.
(ט) ואסתר ג'. (י) ואסתר ג'.
(יא) ע"ז ט. (ב) ד"ר"כ סוף
הסעודה.
(כ) דמגילה פ"ג. (כא) דומיא
דהכל פ"ג. (כב) נטותה א"ח.
(כג) פסחים מג. (כד) וע"י
מוס' פסחים ק"ז. ד"ה ה"ו.
(כה) וצנאו ממוור לא מנצח
מפלה לשם אומה אבל
צלויהו צה כי מרגז ח"ק
כ"כ צוה"ל וצמוס' מגילה
ד' כחצו לומ' שיר ממוור
לאפק כחצו ד"ס כ"ה מפלה
עמלנו ע"ל וע"י ע"כ היה
לפניו הנוטחא כחצו"ל.

תורה אור השלם

1. וצ"ל אלפעל עבר
ומשמע וישמר הוא עבר
את אונו ואת לוד
ובנותיה:
דברי הימים ב יח יב
2. ויבן עיר מצוריה
בידוריה פי שקשה הארץ
ואין עמו מלחמה בשנים
האלה כי הניח * ל' ה'
דברי הימים ב יד ה'
3. ויאמר ליהודה בנה
את הערים האלה ונסב
חומה ומגדלים דלתים
וגבירותם ערבו הארץ
לפניה כי דרשנו את *
אלהינו דרשנו ויחל לנו
מסביב ויבנו ויצלחנו:
דברי הימים ב יד י'
4. אלהי אקרא יומם
ולא תענה ולילה ולא
דומיה לי: תהלים כ"ג
5. למען יזכרך כבוד
ולא ידום ה' אלהי לעולם
אודך: תהלים י"ג

גליון הש"ס

תוס' ד"ה נשים וכו'. וכן
בפיקו ה"ה. ע"י סוכה
דף נט ע"א תוס' ד"ה
חלמט: שם ר"ה פסק ב"י
משום דרבה ב"י * מפלה
לעובדי כוכבים. ע"י לקמן
דף טו ע"ב וצומוה דף
טז ע"א וי"ע:

הגהות הב"ח

(א) גב' ולפעמין הא
אסא וכו' אשר ליהודה
אלא אמר ר' אלמלי:

מוסף רש"י

שאף הן היו באותו
הגם. משום דעל ידי אסתר
נעלו (פסחים קמ"ז). כדי
שישפיקו מים ומזון.
שהיו פטוס זיום פורים
לכדי קטנה צרכי סעודת
הפורים לבני העיירות (וע"ל
ב.)